

PORTRETET

Geir Hågen Karlsen

På uniformen har oberstløytnant Geir Hågen Karlsen utmerkelser for internasjonale operasjoner i Bosnia og Kosovo. Pluss en del annet.

Rikets trøst

Oberstløytnant Geir Hågen Karlsen tar det som en kompliment å bli kalt den nye Espen Rostrup Nakstad. Og han har et svar til alle som frykter atomkrig.

TEKST Kjørtan Brügger Bjånesøy FOTO Dan P. Neegaard

Det er spesielt ett spørsmål jeg får flere ganger om dagen.

Oberstløytnant Geir Hågen Karlsen forteller om urolige folk som stopper ham på trikk og butikk, og dem som ringer og sender e-post.

- Alle lurer på faren for atomkrig, sier han.
- Hva svarer du da?
- At jeg ikke tror på atomtrusselen.
- Nei?
- Nei, jeg gjør ikke det. Men det krever et litt lengre svar for at folk skal tro på det.

Plutselig kjendis. Å, for en strålende morgen det er på Akershus festning! Disen ligger som solgull over Karpedammen, gressplenene rundt er dekket med høstløv, og snart skal klokken i Oslo rådhus igjen spille «Give Peace a Chance».

Geir Hågen Karlsen både smiler og ler, han gjør gjerne det når han ikke er på TV. Han har allerede rukket å uttale seg om den siste utviklingen i Ukraina, oberstløytnanten er blitt krigføringens Espen Rostrup Nakstad. Ved siste opptelling hadde han medvirket i rundt 800 mediasaker siden Russland angrep Ukraina torsdag 24. februar i år.

- Sammenligningen med Nakstad lever jeg godt med. Han er utrolig flink og satte en standard for hvordan å kommunisere godt og nøkternt i krisetider.

- Hvordan trives du i rollen?

- Det er selvsagt spennende. Det fine med å jobbe i Forsvaret er at du får oppleve ting få andre får lov å være med på.

- En venn av deg synes du klarer deg bra, men at du er veldig alvorlig og kunne smilt mer?

- Jeg kunne sikkert smilt mer, men det er ikke akkurat lystige temaer jeg snakker om.

Et nytt Europa. Blant turiststiene på Akershus festning ligger områder der kun militære har adgang. Oberstløytnanten holder til i et gammelt fengsel, der han har et lite cellekontor med tykke vegger og små vinduer. Men nå har han erobret et ledig møterom og tar plass bortenfor et stort bilde av kongeparet.

Den tidligere Frp-politikeren jobber til daglig som hovedlærer i strategisk kommunikasjon ved Forsvarets høgskole og står oppført med følgende kompetanseområder: Russiske og kinesiske påvirkningsoperasjoner. Hybridkrig og cyberangrep. Propaganda og informasjonskrig. Ukraina-Russland.

- Du er skreddersydd til årets nyhetsbilde?

- Jeg ser at mine kompetansefelt passer bra. Alle-rede før krigen pratet jeg mer med mediene enn de fleste med uniform som arbeidsantrekk.

Han var på vinterferie med sine to døtre da det smalt i Ukraina. I hytteboken skrev han:

«KRIG: Våknet torsdag 24/2 til et nytt Europa. MEDIER: Sittet kontinuerlig i intervju siden krigen startet. Drar nå ned etter lunsjintervju med TV2 på Teams. Så blir det NRK kl. 17, TV2 17.30, Dagsnytt 18 og mange andre telefoner på veien. Har pga. av alle intervjuene ikke gått helt opp for meg hva som har skjedd, men dette er ALVOR.»

- Hva var det første du tenkte da Russland angrep Ukraina?

- At dette blir en lang dag.
- Kjente du på frykt?

FAKTA

Geir Hågen Karlsen
(55)

Født: 13.12.1966.

Bakgrunn: Krigsskolen. Forsvarets stabsskole. Master i PR-ledelse og strategisk kommunikasjon fra Handelshøyskolen BI.

Aktuell: Informer det norske folk om krigens utvikling i Ukraina.

Bor: Oslo.

Sivil status: Delt omsorg for to barn.

- Nei, mer en følelse av hvor absurd situasjonen var. Men jeg var ikke overrasket. Jeg hadde både sagt og skrevet i dagene før at det gikk mot en krig. I desember 2021 skrev jeg en kronikk der jeg skisserte opp fire alternativer, der krig var ett av dem.

- Hva følte du absurd?

- De første bildene jeg fikk, var av russiske helikoptre som ble skutt ned etter det dårlig planlagte angrepet på Hostomel flyplass utenfor Kyiv. Dette er de samme helikoptrene jeg fløy da jeg i 2001 hadde ansvaret for samarbeidet med russerne i Natos operasjon i Kosovo. Den gangen samarbeidet vi godt med de russiske styrkene. Det skjer nok ikke igjen.

Kald vinter. Geir Hågen Karlsen er ikke i tvil om hva Putin ønsker seg fremover.

- Han håper på en kald vinter i Europa med økende misnøye med høye energipriser, at det blir ubehagelig og dyrt for befolkning og næringsliv, at det blir redusert samhold i Vesten som går utover støtten til Ukraina. Som igjen vil tvinge frem et slags kompromiss med Russland.

- Tror du det kan skje?

- Nei. Jeg har fått en styrket tro på at vestlige politikere evner til å håndtere vanskelige situasjoner. Alle som trodde at Vesten ikke kom til å holde sammen, har tatt feil.

- Er du overrasket?

- Nei, men det er godt å se at vi klarer det. Vi fikk en forsmak under koronaen, da klarte Vestens ledere å se folk i øynene og si at vi må ta dramatiske beslutninger som får følger for vår frihet og økonomi.

- Hva med vår egen regjering?

- I over 62 år har det vært hugget i stein at vi ikke gir våpen til et land i krig. Statsminister Jonas Gahr Støre trengte en betenkningstid på under 48 timer før han snudde om 180 grader og besluttet å støtte Ukraina med våpen. Det er fort og imponerende.

- Alle har ikke vært like imponert over regjeringen den siste tiden?

- Nei, men jeg synes regjeringen har vist godt lederskap under denne krisen.

- Hva med beskyttelsen av norsk gassforsyning?

- La meg svare deg sånn: Noe av det første jeg lærte i Forsvaret, var sprengning, jeg kan sprengre broer og jernbaner. Men uansett om vi utkommanderer hele Heimevernet og alt politi, kan vi ikke passe på alle broer og jernbaner i Norge. Norsk gass transporteres via 8800 kilometer rør til 6 mottaksterminaler i Europa. Førstelinen i Forsvaret er avskrekking, så har vi godt etterrettings- og politiarbeid, vakthold og til sist tydelig vilje i Nato til å reagere om det trengs.

Kort ungdomsopprør. Han bodde sine tre første år i Oslo, så flyttet familien til Hallingdal og Harstad, før de slo seg ned i den lille øykommunen Ibestad i Troms.

- Pappa kommer fra Ibestad, han er lærer og fikk i oppdrag å starte opp en ny videregående skole. Mamma jobbet i administrasjonen.

Bygda hadde én vei, husene lå spredt på hver sin side av veien.

- Det var en oppvekst med stor frihet. Vi fikk lov å stå på trappen bak huset og skyte med salonggevær oppover bakkene. Så lenge vi behandlet våpenet bra og ikke siktet på hverandre, var det OK.

Han er eldst av tre brødre. På skolen var det akkurat nok elever til å fylle en klasse i hvert trinn.

- Jeg var nok klar for litt mer spenning, og 15 år gammel flyttet jeg til Frankrike, der jeg gikk på videregående og bodde på internat.

Etter to år i Frankrike dro han hjem til militærtjeneste.

- Jeg var nesten en barnesoldat, bare 17 år gammel kom jeg inn på befalsskolen. Jeg tenkte at vi hadde noe å ta vare på, noe å beskytte.

- Du tenkte det allerede som 17-åring?

- Ja, dette var under den kaldeste krigen. Og så var det mer spennende enn å sitte på skolebenken.

- Hva var ditt ungdomsopprør?

- 14 år gammel stakk jeg oppover jordene etter en krangel med fatter'n. Jeg satt der og sutret i noen timer. Fatter'n ropte, og så gikk jeg hjem igjen. Det var et kort opprør.

Best på Krigsskolen. Etter fullført befalsskole var han sikker på at han ville satse på en karriere i Forsvaret, og 20 år gammel kom han inn på Krigsskolen. Uten fullført artium.

- Jeg tror ikke at de helt skjønnte mine franske vitnemål.

- Du skulle egentlig ikke ha kommet inn?

- Det kan du kanskje si, og etter to år fortalte jeg det til en opptaksoffiser. Da hadde jeg også fått bestemannsprisen i kullet mitt, så jeg regnet med at jeg ikke ble kastet ut.

Samtidig som han flyttet til Frankrike, flyttet resten av familien til Horten, hvor de fortsatt bor. Den ene broren har vært ordfører i Horten siden 2015 og ble norgesmester i backgammon i 2017. Den yngste har vært landslagstrener i golf og norgesmester i bordhockey. Faren har NM-sølv i bridge.

- Siden de andre hadde samlet titler, måtte jeg også finne på noe.

Etter fylte 50 år begynte Karlsen å dødse, stupeøvelsen der det handler om å kaste seg ut fra stor høyde og strekke kroppen helt ut før du i siste liten krummer deg sammen.

- Var det ikke litt sent å begynne med dødsing?

- Vi kan ikke slutte å ta utfordringer. Men i 2019 fikk jeg slått av senefestet til bicepsen i høyre arm.

- I dødsing?

- Nei, i boksing. Et mulig alternativ nå er sumobryting eller veteran-NM i friidrett. Der er det få deltagere.

Frp-mann. Fra 2013 til 2021 var Geir Hågen Karlsen vara-representant til Stortinget for Frp og markerte seg med hyppige avisinnlegg. Mot sykkelforbud i Marka. Mot forbud av pappvin og kindereg. Mot å fjerne parkeringsplasser i sentrum. Mot dagens pressestøtte. Mot vindkraft på land. Mot eiendomsskatt.

- Hva var du for?

- Et rettferdig skattesystem og ivaretagelse av norsk natur. Men har du tenkt å blande inn partipolitikk i dette intervjuet? Det vil jeg ikke.

- Hender det at din indre Frp-politiker får lyst å tilskrike ut?

- Nei, jeg roter ikke til de rollene. Jeg takket nei til gjenvalg før forrige stortingsvalg og uttaler meg ikke lenger om partipolitikk. Nå må jeg ha mer kaffe, vil dere ha?

Han reiser seg og går, fra gangen lukker det nystekte vafler. Oberstløytnanten kommer tilbake med et forslag:

- Men du kan spørre meg om hva som er det viktigste jeg har gjort i politikken.

- Hva er det viktigste du har gjort i politikken?

- At jeg lanserte at Frp skulle være mot vindkraft på land, fjerning av eiendomsskatten, og jeg jobbet for styrking av Forsvaret. Mer lokalt sikret jeg mange millioner til idrettslag, klubbhus og kunstgressbaner.

Nære venner kaller ham bare GH og kan fortelle om en mann som er glad i turer i skog og mark, som speker sitt eget kjøtt, brenner sin egen kaffe, som er god til å grille og lage fiskesuppe med selvfangst. En god kamerat som våger å si det som det er, som er brutalt ærlig og langt mer ydmyk på skjermen enn i det virkelige livet.

Han har en nær venneflokk, men på sosiale medier ser det ut som oberstløytnanten lever et ensomt liv. At han alltid er alene på bildene, er det en grunn til.

- Jeg blir fulgt med på av fremmede stater og av en del slitsomme og stusslige typer her hjemme. Jeg snakker derfor aldri om privatlivet mitt i mediene. Sånn er det bare.

En varslet energikrig. Geir Hågen Karlsen er en av dem som har advart mot uønsket russisk aktivitet i en årrekke. 5. februar i år skrev han en kronikk i Dagens Næringsliv som har fått en skremmende aktualitet. Tittelen

Nærmest over natta ble landets tv-studioer fylt av menn med stjerner og striper. Oberstløytnant Geir Hågen Karlsen er en av dem som blir hyppigst brukt.

GEIR HÅGEN KARLSEN

Mitt kulturliv

Leser nå:

Rapporter fra våre analytikere, uttalelser fra politikere og breaking news.

Hører på nå: NRK Alltid nyheter, P6 Rock eller Radio Rock.

Ser på nå: For tiden er det stort sett inn i et eller annet kamera.

var: «Slitsomt med energikrise? Vel, prøv energikrig.»

Oberstløytnanten forutsatte at Russland hadde kartlagt og identifisert svakheter i Europas energisystemer, og han utelukket ikke sabotasjer mot rørledninger som et alternativ til cyberangrep.

- Føler du at du har ropt ulv, ulv?

- Nei, det jeg har skrevet i flere kronikker, har PST og vår etterretningstjeneste sagt i mange år. Det er mange mennesker i det norske systemet som kan mye mer om dette enn meg. Men jeg er gjerne den som prater mye om det utad.

- Har vi vært naive om trusselen fra Russland?

- Det er lett å tenke sånn med fasiten i hånd. Men Norge er et åpent samfunn med mye internasjonal handel. Det har tjent oss godt, men det er alltid forbundet med en risiko.

Én ting er sabotasje på gass, men Karlsen minnet også om et annet sårbart punkt: «Undersjøiske fiberoptiske kabler transporterer 97 prosent av global internettrafikk, og finansielle transaksjoner for 100 000 milliarder hver dag. Kablene er ryggraden i verdensøkonomien, og er åpenbart en bekymring for finanssenteret London.»

- Den britiske forsvarssjefen har uttalt at sabotasje mot kablene kunne regnes som en krigshandling. De er typisk en tomme tykke og kan lett kuttes.

- Har vi som et digitalt samfunn gjort oss ekstra sårbare?

- Ja, klart det. Effektive og sårbare. Men fattige samfunn uten den moderne teknologien er enda mer sårbare.

- Hvor lenge tror du krigen i Ukraina vil vare?

1983. På vei til skolegang i Frankrike.

Foto: Privat

- Konflikten i Ukraina varer så lenge Putin har makt, det kan ta måneder, og det kan ta år. Det er vanskelig å si noe om hva som skjer etterpå. Jeg tror ikke Russland vil erkjenne feil og ta konsekvensene av det. Og kan vi samarbeide med Russland før noen blir dømt for krigsforbrytelser? Kan vi normalisere samarbeidet uten at de er med å betale for gjenoppbyggingen av Ukraina?

Han ser på mobilen, det er flere ubesvarte anrop.

- Putins ambisjoner om å bli en legendarisk leder er allerede fullstendig mislykket. Men hans vei til historiens skraphaug kan bli slitsom for oss alle.

Frykten for det verste. Men så er det altså dette ene spørsmålet som mange er opptatt av, om atomtrusselen fra Putin.

- Jeg tror ikke på atomtrusselen, sier Karlsen og utdyper:

- Russerne vet hva det innebærer å sette i gang en atomkrig. Den historiske erfaringen fra Cuba-krisen er at folk i det russiske systemet ikke nødvendigvis er med på denne galskapen. Og om Putin gjør det, kommer han til å miste all intern støtte, men også støtte fra land som Kina og India. Russland har opplevd Tsjernobyl og kjenner til konsekvensene av radioaktiv forurensing. Og de vet at Vesten vil svare, brutalt. Det er heller ikke sånn at Putin bare kan bestemme seg for å trykke på en knapp. Å bruke atomvåpen er designet med en del sikkerhetsmekanismer. Det er et stort apparat fra toppen og helt ned til dem som skal iverksette.

- *Hvordan kan du være så sikker når Nato og USA nå diskuterer hva de skal gjøre hvis en stadig mer desperat Putin gjør det utenkelige?*

- Ingenting av dette er selvsagt hundre prosent sikkert. Men dette er min vurdering ut fra etterretning og forskningsrapporter. Uansett må vi forberede oss på det verste.

- *Hva med faren for et militært angrep på Norge?*

- Det tror jeg heller ikke på. Russland sliter nok i Ukraina og vil ikke starte en krig mot Nato, som de er dømt til å tape. Dessuten har de nesten ingen soldater igjen på Kolahalvøya, de fleste er sendt til Ukraina.

- *Hva med trusselbildet?*

- Jeg tror vi vil oppleve en økning av både trusler og provokasjoner.

- *Har du kjøpt jodtabletter til barna dine?*

- Nei. Men det har min eks gjort.

- *Har du vann, ved og hermetikk i boden?*

- Jeg har så jeg klarer meg, boden min er fylt av mat og friluftsutstyr.

- *Hender det at du blir redd?*

- Stort sett bare for ungene.

- *Ligger du aldri våken om natten og bekymrer deg?*

- Ikke i det hele tatt. Jeg lar meg sjelden bekymre for ting jeg ikke får gjort noe med. Det er bortkastet energi.

Spørsmål og svar

Ærlig talt, Geir Hågen Karlsen

Hvilken erfaring skulle du gjerne vært foruten?

- Ingen. Jeg svarer heller med det gamle bokseordtaket: Spørsmålet er ikke om du går i bakken, men om du reiser deg.

Når følte du deg sist mislykket?

- Når knær og annet ikke lystrer. Jeg skulle ha lyttet til råd om å sparke, hoppe og herje mindre for 20 år siden.

Hvilket talent skulle du ønske at du hadde?

- Jeg har en kasse med skytepremier på loftet, men har aldri lært meg hagle.

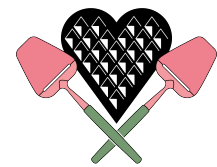
Hva skal du gjøre når du blir pensjonist?

- Det håper jeg blir lenge til. Det må bli noe innenfor kommunikasjon og krisehåndtering. Jeg har fått en del trening.

Hva er din guilty pleasure?

- Saftis. Jeg har pakker med Friskis og Lollipop i fryseren. Det smaker så godt etter trening.

Hva er det norskeste du vet?

- Å komme seg ut i naturen med enklere midler. Det er veldig trivelig.

1973. Alltid beredt med broren Are.

Foto: Privat

1989. Ferdig på Krigsskolen Gimlemoen.

Foto: Privat